

Økologi: 33 «paradigmeskiftarbeidere» tar et tak for å snu miljøtenkningen.

Såtid og omveltning

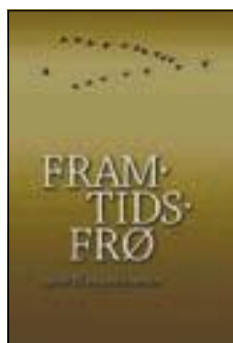
Det rører seg i det reflekterende Norge, også på forlagsfronten. Boka jeg har lest de siste ukene er en storsatsning fra det lille forlaget Abrakadabra.

Redaktørene, Vidar-Rune Synnevåg og Rolf Erik Solheim, har sammen med en gruppe akademikere, leger, kunstnere og forfattere satt søkelyset på økologisk kunnskap og praksis. De kaller seg «paradigmeskiftarbeiderne» og tilbyr et velutstyrt kunnskapsverksted. 33 bidragsyttere skriver bl.a. om samfunns teori, økologiske livsformer, pedagogikk, helse, åndelighet og genetikk.

Et slikt stoffmangfold sprenger aviskritikkens rammer. Kanskje både skrive- og lesemåtene må endre seg ettersom politisk handlings-

SAKPROSA

Vidar-Rune Synnevåg og Rolf Erik Solheim (red.)
Framtidsfrø
Abrakadabra forlag 2011, 350 sider

lammelse nå overlater til naturkreftene å forme våre livsbetingelser? Dette kan bli framtidens lesning: Øyne som omdanner lesestoff til

følsomhet, tenkning og handling.

Mange av forfatterne i denne boka lever opp til tittelen og strekker seg mot kommende tider. Nestoren innenfor bærekraftig tekning, Erik Dammann, innleder like godt med en dialog fra år 2200, mens andre artikler pendler mellom begreper som «Noahs ark» og «forbrukerkultur».

Språklig vurdert: Et par av sakprosabidragene er pint ut i fagsjargong og åndenødens setninger, begge fra mannlige økonomer. Flere artikler er dessuten mer en opphopning av kunnskap enn en utforming av tekst, men jeg lar slike svakheter fare denne gangen. La meg bare påpeke dette: Kunnskap som respekterer hele mennesket og naturens kompleksitet vil (er)kjenne et mangeartet språk. Da er det rom for høy og lav stil, i elegante, korthugde eller kronglete setninger. Men sakprosaforfattere som vil henvende seg til ålmenta må tørre å vise egenart og personlighet.

Det finner jeg anslag til i Simen Torps inspirerende utlegninger om økolandsbyen som fremtidens livsform, der «bærebjelken [...] er fellesskapet.» Arkitekt Frederica Miller skriver om permakultur og bl.a.

«geriljahagebevegelsen». En kommentar om omveltning kan bringe frodige overraskelser! Jeg lærer også mye nytt av arkitekt Rolf

Jacobsens bidrag om kretsløpshus, halmhus og naturlig byggeri (en gladtørst anmelder leste håpefullt naturlig byggeri). Kunstneren Eva

STREKKER SEG: De beste artiklene i antologien er skrevet av fagpersoner som stiller store spørsmål.

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Bakkeslett tenner gnister for en estetikk som gir «evnen til å se, sanse, tenke kritisk og

løse utfordringer». Audun Myskjås gjennomreflekterte erfaringer med musikkterapi og økologisk medisin løser

slike utfordringer, mens sivilagronom Arvid Wold forklarer jordas kjemi i en konsis og klingende klar prosa. Givende.

” Det har blitt en anbefalingsverdig dokumentasjon.

Artiklene som løfter «Framtidsfrø» utover det middels gode er skrevet av fagpersoner som tør stille de store spørsmål og bringe vitenskapelige og humanistiske kunnskaper i dialog. Lege og tidligere studierektor ved Norsk Akademi for Naturmedisin, Jens Lunden, fører den type språk som kan gi en tekst varighet.

Lunden tar i bruk respektfulle betegnelser som «din indre fastlege», og gjennom ordvalg, referanser, avsnittsrytme og sitater får han teksten til å henge i hop med det den påstår. Ved å ta hensyn til kroppens selvhelbredende krefter (à la James Lovelock om Gaias selvregulerende egenskaper) kan vi vokse som mennesker. Hertil kommer innsikter som at den ytre forurensningen som herjer vår klode, uttrykker den indre forurensningen i menneskene som bebor den.

Også økosofen Per Ingvar Haukeland har evnen til å språkliggjøre essensielle innsikter. Han skriver om dybdeøkologi og dype gleders sansevekkelse, mens den tverrfaglige TenkeTanken ved professor Anna Luise Kirkengen har laget en svært betydningsfull kollektivartikkel om medisinsk nytenkning. Den påviser at mentale trakasseringer, krenkelser og utbytting bl.a. kan skade kroppens immunsystem og forkorte menneskeliv. NB: Vennlighet er livgivende.

Fargerike fotografier samt dikt fra Helge Torvunds forfatterskap gjør «Framtidsfrø» til en vakker bok. Men det vakre skaper lett en blass skygge. Hvorfor skriver ikke flere om griskhetens kapitalisme, som f.eks. en Walter Benjamin så forutseende beskrev? Begrepet «klasse» forekommer nesten bare i skolesammenheng i denne boka.

Culturas banksjef Lars Hektoen har antydninger til kapitalismekritikk i sin artikkel, og dr. polit. Iulie Aslaksen skriver om feminine verdier i økonomien «som trenger mer kunnskap om naturen». Skarpskodd utfordrer hun økonomifaget og etterlyser en diskusjon om grådighetens opphav, biologisk og psykologisk.

Bra, for halvparten av fellesskapsmidlene som ble brukt til å utsette finanskrakket i 2008 ville avverget klimakrisen, har jeg lest. Tre år senere statuerer okkupert-bevegelser verden over motstandens undertrykte sensibilitet.

«Framtidsfrø» har blitt en anbefalingsverdig dokumentasjon og konkretisering av våre felles overlevelsesmuligheter.

Freddy Fjellheim

bokmagasinet@klassekampen.no

4 km bruktbøker

Alle kategoriar

Stadig nye bøker i nettbutikken

www.bokbyen.no

Den norske bokbyen, 6848 Fjærland
☎ 57692210 ✉ post@bokbyen.no

Du finner ikke bestselgerne billigere!

Simen Ekern
Roma
Veil. pris kr 349,-
Vår pris kr 305,-
Portofritt tilsendt

SJEKK

bokkilden.no
billige bøker på nett

AVISTEGNERNES ÅRSKAVALKADE

2011

Til salgs i Narvesen, Tronsmo og noen bokhandler, og via vår nettside:
www.avistegnernesarskavalkade.no